

РОЗДІЛ 5

**ПРЕПРИНТИ
І АРХІВ ПРЕПРИНТІВ
НАН УКРАЇНИ**

Вадим Тульчинський,
Олександр Коломієць

Препринт – це твір наукового характеру, що містить результати наукової, науково-технічної діяльності, який не пройшов процедури наукового рецензування та редакційно-видавничого опрацювання перед оприлюдненням. Препринти можна оприлюднювати як етап подання наукової статті у журнал, у зв'язку з колекціями даних чи як самостійний твір для прискорення доступу наукової спільноти до отриманих наукових результатів у процесі підготовки наукової публікації.

Архів препринтів НАН України¹ є складовою Інфраструктури відкритої науки НАН України, що надає працівникам установ НАН України, докторантам, здобувачам вищої освіти безкоштовну послугу оприлюднення препринтів з DOI для забезпечення відкритого доступу через вебпортал Архіву препринтів НАН України, Харвестер НАН України, міжнародні репозитарії і пошукові системи. На відміну від іноземних аналогів, Архів препринтів НАН України надає україномовний інтерфейс користувача, приймає україномовні препринти та розповсюджує двомовні (українські та англійські) метадані для пошукових систем.

5.1. ПРЕПРИНТИ ЯК ІНСТРУМЕНТ ВІДКРИТОЇ НАУКИ

Препринти є історично першим популярним інструментом відкритої науки. Його поява і розвиток стали справою життя Пола Гінспарга, що започаткував колекціонування препринтів ще 1991 р., тобто раніше за виникнення інтернету. Тоді молодий фізик Гінспарг створив у Лос-Аламоській національній лабораторії (Los Alamos National Laboratory, LANL) спеціальну велику поштову скриньку, куди співробітники надсилали чернетки своїх наукових робіт. Ця пошта була доступна з усіх комп'ютерів LANL, тобто всі співробітники могли побачити, прочитати і покритикувати роботи перед поданням у

¹ Архів препринтів НАН України. URL: <https://arxiv.nas.gov.ua> (тут і далі у розділі датою звернення є 29.06.2025).

журнал чи на конференцію. На момент створення спільної скриньки співробітники LANL вже більше року обмінювались через електронну пошту файлами у новому на той час форматі TeX, що давав змогу вставляти формули у текстові файли, з метою забезпечити швидкий і одночасний доступ до найновіших наукових результатів і перевірити правильність власних викладок та висновків. Такі файли в ті часи позначали словом е-принт (e-print, електронна роздруковка) і вважали формою рукопису, не пов'язаною з видавничим процесом. Тож доступна всім поштова скринька просто спрощувала обмін е-принтами в установі. Але зі зростанням колекції вона почала виконувати роль електронної бібліотеки нерецenzованих наукових текстів, що поступово ставали препринтами у сучасному розумінні. Вже 1993 р. з появою інтернету Гінспарг перетворив поштову скриньку на сайт, використання якого поступово вийшло за межі установи. У LANL не було інтересу до накопичених препринтів, тому 2001 р. Гінспарг, змінивши місце роботи, забрав їх і розмістив на власному сайті під широко відомим зараз ім'ям arXiv.org².

Розвиток arXiv.org як передової платформи, що стрімко впроваджувала нові інтернет-технології та формати документів, разом зі швидким зростанням популярності серед авторів і читачів (спочатку фізиків і математиків, а потім інших науковців), став одним із зразків, що заклали основу подальшого руху за відкритий доступ³. Швидке зростання потоку препринтів (особливо під час пандемії COVID-19)⁴, досить висока якість контенту⁵ та яскраві випадки відмови авторів публікувати у журналах визнані препринти, перетворили arXiv.org на поважне джерело найновіших наукових знань з високим індексом цитування, а препринти загалом – на дієвий інструмент передової науки. Найвідоміший приклад успіху на цьому шляху – препринт Григорія Перельмана 2002 р., в якому він виклав доведення гіпотези Терстона про геометризацию, включно з гіпотезою Пуанкаре як окремим випадком. Незважаючи на те, що ця робота так і не була опублікована в жодному з рецензованих журналів⁶,

² Ginsparg P. Lessons from arXiv's 30 years of information sharing. *Nat Rev Phys*. 2021. Vol. 3, No. 9. P. 602–603. <https://doi.org/10.1038/s42254-021-00360-z>

³ Mermin N.D. What's Wrong with those Grants. *Physics Today*. 1991. Vol. 44, No. 6. P. 9–11. <https://doi.org/10.1063/1.2810130>

⁴ Fraser N., Brierley L., Dey G. et al. The evolving role of preprints in the dissemination of COVID-19 research and their impact on the science communication landscape. *PLoS Biol*. 2021. Vol. 19, No. 4. e3000959. <https://doi.org/10.1371/journal.pbio.3000959>

⁵ Carneiro C.F.D., Queiroz V.G.S., Moulin T.C. et al. Comparing quality of reporting between preprints and peer-reviewed articles in the biomedical literature. *Res Integr Peer Rev*. 2020. No. 5, 16. <https://doi.org/10.1186/s41073-020-00101-3>

⁶ arXiv. Wikipedia. URL: https://en.wikipedia.org/wiki/ArXiv#cite_note-32

математична спільнота визнала її і присудила Перельману медаль Філдса та премію Інституту Клея (щоправда, від обох нагород він відмовився).

Розширення функцій різноманітних архівів і ресурсів призвело до появи Плану S як ініціативи надання необмеженого відкритого доступу до наукових публікацій⁷. Він, зокрема, передбачає, що журнали перехідного типу, які ще не стали журналами відкритого доступу, надаватимуть право автору оприлюднити остаточний схвалений рукопис, який пройшов рецензування як препринт. (Для таких препринтів часто використовують термін постпринт.) Багато провідних видавців наукових журналів і професійних об'єднань дослідників вже погодилися на ці умови під тиском наукової спільноти та надавачів грантів.

Нова версія плану S⁸ навіть зобов'язує наукові журнали вимагати оприлюднення препринта перед публікацією статті. Почасти це пов'язано тим, що загальною вимогою стає надання у публікаціях посилань на дослідницькі дані, використані для підготовки публікації. Для створення такого посилання дані оприлюднюються у відкритому доступі з дотриманням принципів FAIR. У разі оприлюднення даних задовго до публікації статті (що вимагає рецензування і редагування) виникає ризик, що інший дослідник «перехопить» авторство ідеї, яка з цих даних випливає. Отже, одночасно з оприлюдненням даних варто оприлюднювати і препринт з описом відповідних ідей і міркувань.

Процес офіційного впровадження препринтів у наукову діяльність розпочався й в Україні. Зокрема, додаток 7 до «Порядку державної реєстрації та обліку науково-дослідних, дослідно-конструкторських робіт і дисертацій»⁹ містить посилання на новий шаблон «звіту про результати виконання науково-дослідних, дослідно-конструкторських робіт чи окремих їхніх етапів, що виконуються частково або повністю за рахунок бюджетних коштів». У ньому п. 18 «Основні кількісні показники/індикатори виконання роботи (звітного етапу) за темою роботи» містить пп. 1.13 «Препринти, які мають DOI».

⁷ Plan S. Principles and Implementation. *Plan S*. URL: <https://www.coalition-s.org/addendum-to-the-coalition-s-guidance-on-the-implementation-of-plan-s/principles-and-implementation/>

⁸ Plan S. Transformative Journals. *Plan S*. URL: <https://www.coalition-s.org/addendum-to-the-coalition-s-guidance-on-the-implementation-of-plan-s/>

⁹ Додаток 7 до Порядку державної реєстрації та обліку науково-дослідних, дослідно-конструкторських робіт і дисертацій, затвердженого наказом МОН України від 24.03.2022 № 271. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/file/text/121/f517907n957.docx>

5.2. АРХИВИ ПРЕПРИНТІВ ТА ІНСТРУМЕНТИ ДЛЯ ЇХ СТВОРЕННЯ

Хоча arXiv.org є найстарішим і найвідомішим архівом препринтів, за його прикладом були створені та набули популярності інші універсальні архіви препринтів¹⁰, зокрема SSRN (1994), що початково спеціалізувався на гуманітарних і соціальних науках, HAL, ScienceOpen. Багато відомих архівів препринтів сконцентровані на певному напрямі досліджень, наприклад: bioRxiv – з біології, RePEc (1997) та EconStor – з економіки, medRxiv – з медицини і клінічних досліджень, E-LIS – з бібліотек та інформатики, ChemRxiv – з хімії, PhilSci – з філософії. Ще один клас становлять агрегатори типу Synthical¹¹ (2023), що збирають препринти з інших архівів, але надають кращі можливості пошуку, спільної роботи, коментування тощо. Synthical використовує для того штучний інтелект.

Окрему нішу зайняли національні та регіональні архіви препринтів, що надають послуги взаємодії та оприлюднення на власних мовах¹²: японський Jxiv, китайський ChinaXiv, індійський IndiaRxiv, AfricArXiv для вчених Африки, SciELO Preprints для вчених Латинської Америки, Іберійського півострова і Південної Африки.

Власні архіви для подання і рецензування препринтів пропонують деякі видавництва (наприклад, Research Square¹³ від Springer Nature) та системи організації конференцій (наприклад, EasyChair¹⁴).

Деякі університети зберігають препринти співробітників у власних інституціональних репозитаріях (наприклад, у White Rose

---

¹⁰ SSRN for rapid worldwide dissemination of preprints and research papers composed of a number of specialized research networks. URL: <https://www.ssrn.com/>; Archive ouverte HAL. URL: <https://hal.science/>; ScienceOpen Preprints. URL: <https://www.scienceopen.com/>; bioRxiv, the preprint server for Biology. URL: <https://www.biorxiv.org/>; RePEc, Research Papers in Economics. URL: <http://repec.org/>; EconStor, Economics and Business Studies. URL: <https://www.econstor.eu/>; medRxiv, the preprint server for Health Sciences. URL: <https://www.medrxiv.org/>; e-LiS Repository, Eprints in Library and Information Science. URL: <http://eprints.rclis.org/>; ChemRxiv, an open access preprint archive for chemistry. URL: <https://chemrxiv.org/>; PhilSci, An Archive for Preprints in Philosophy of Science. URL: <https://philsci-archive.pitt.edu/>

¹¹ Synthical AI-powered research environment. URL: <https://synthical.com/>

¹² Jxiv, Japan Directory of Open Access Preprint Repositories. URL: <https://jxiv.jst.go.jp/>; ChinaXiv, Chinese Registry of Open Access Repositories of EPrints. URL: <https://chinaxiv.org/>; IndiaRxiv, Preprints Repository of India. URL: <https://ops.iibr.res.in/>; AfricArXiv, The pan-African Open Access portal. URL: <https://info.africarxiv.org/>; SciELO Preprints. URL: <https://preprints.scielo.org/>

¹³ Research Square. URL: <https://www.researchsquare.com/publishers/in-review>

¹⁴ EasyChair Preprints. URL: <https://easychair.org/publications/preprints>

Таблиця 5.1. Популярне програмне забезпечення архівів препринтів з відкритим доступом

Назва	Посилання на коди програми	Ліцензія	Технологія	Приклад
EPrints E-Prints repository software. URL: https://www.eprints.org/eprints-roadmap/	https://github.com/eprints/eprints3.4	LGPL-3.0	Perl	e-LiS, PhilSci, White Rose Research Online
OSF Preprints OSF Preprints. URL: https://osf.io/preprints	https://github.com/CenterForOpenScience/ember-osf-preprints	Apache-2.0	Node.js	AfricArXiv
PKP/OPS Public Knowledge Project (PKP) / Open Preprint Systems (OPS). URL: https://pkp.sfu.ca/ops	https://github.com/pkp/ops	GPL-3.0	PHP	Архів препринтів НАН України, IndiaRxiv

Research Online¹⁵, що є спільним репозитарієм наукових текстів університетів Лідса, Шефільда і Йорка).

У рамках загальних принципів відкритої науки значну частину архівів препринтів збудовано на платформах з відкритим доступом. Кілька популярних програмних продуктів наведені у табл. 5.1.

Вибір платформи PKP/OPS для розробки Архіву препринтів НАН України зумовлений такими міркуваннями:

- EPrints базована на застарілій технології; налаштування інтерфейсу користувача і потрібної логіки передбачені завдяки модифікації програми, тож мають бути повторені у випадку оновлення версії платформи;

- OSF Preprints має жадібну до ресурсів мікроконвейерну будову (оптимізовану під велике навантаження, на що ми не очікуємо);

- PKP/OPS має гнучкі засоби налаштування через проміжний програмний інтерфейс, що робить їх стійкими до оновлень версії цієї платформи;

- оскільки Універсальну видавничу платформу створено на братній платформі PKP/OJS, використання PKP/OPS має потенційно спростити інтеграцію препринтів у видавничий процес.

¹⁵ White Rose Research Online. URL: <https://eprints.whiterose.ac.uk/>

5.3. ПІДХОДИ ДО ПЕРЕВІРКИ ПРЕПРИНТІВ

Загальним принципом і правилом є відсутність рецензування препринтів перед оприлюдненням. Це не виключає можливості платного чи безкоштовного рецензування після того¹⁶.

Попри це, в архівах препринтів, зокрема в arXiv, працюють команди модераторів, що переглядають подання перед оприлюдненням. Вони можуть змінити науковий напрям препринта, що не зовсім відповідає темі¹⁷, або відхилити подання, що, на думку модераторів, порушує вимоги і правила архіву¹⁸. У деяких архівах діють ще жорсткіші правила щодо змістовної, стилістичної і тематичної релевантності та закінченості роботи¹⁹. Їх можуть доповнювати аналіз на додержання принципів академічної доброчесності та додаткових вимог: відсутність подвійного призначення, експериментів над тваринами²⁰ тощо.

Архіви препринтів, пов'язані з журналами (де препринт є способом подання статті), часто вимагають оприлюднення даних і включення розділу про дані до тексту²¹. Інші архіви можуть вимагати відсутності у препринтах емблем видань, чи іншої прив'язки до оригінальної публікації, якщо йдеться про постпринт статті у журналі з обмеженим доступом²².

Усе популярнішою стає автоматична перевірка на плагіат (включно з самоплагіатом), а також на контент, згенерований штучним інтелектом²³.

Починаючи з 2004 р. в arXiv була запроваджена система рекомендацій, згідно з якою подання нового автора має схвалити визнаний автор arXiv з відповідного напрямку науки²⁴. Проте нові автори з відомих наукових установ зазвичай отримують автоматичне схва-

¹⁶ What can a Researcher do on ScienceOpen? *ScienceOpen.com*. URL: <https://about.scienceopen.com/user-features/#more-17>

¹⁷ Silagadze Z.K. On arXiv moderation system. *ArXiv*. 2023. <https://doi.org/10.1016/j.joi.2023.101433>

¹⁸ ArXiv content moderation. URL: <https://info.arxiv.org/help/moderation/index.html>

¹⁹ What happens once I submit my paper to SSRN? *Elsevier. SSRN Support Center*. URL: https://service.elsevier.com/app/answers/detail/a_id/34382/p/16539/supporthub/ssrn/related/1/

²⁰ bioRxiv Frequently Asked Questions. *bioRxiv*. URL: <https://www.biorxiv.org/about/FAQ>

²¹ Preprints.org. Author Instructions. *Preprints.org*. URL: <https://www.preprints.org/instructions-for-authors>

²² ArXiv content moderation...

²³ What happens once I submit my paper to SSRN?..

²⁴ Deldjoo Y., He Z., McAuley J., Korikov A. et al. A Review of Modern Recommender Systems Using Generative Models (Gen-RecSys). *ArXiv*. 2024. <https://doi.org/10.48550/arXiv.2404.00579>

лення. Той, хто дає рекомендацію новому автору, дає її людині, а не препринта, якого він може і не читати.

Більшість архівів не очікують рекомендацій, але інституційні архіви препринтів AMRC Open Research і Wellcome Open Research вимагають асоціації хоча б одного із співавторів з відповідною організацією чи установою, до того ж подання статті часто є передумовою оприлюднення в архівах препринтів журналів і видавців, наприклад, в Arpha Preprints²⁵.

У будь-якому разі правила надання послуг чи електронні договори з авторами вказують на те, що тільки автор несе відповідальність за препринт і що архів препринтів має право видалити його у разі будь-якої скарги з боку третьої особи.

5.4. ПРИНЦИПИ ФУНКЦІОНУВАННЯ АРХІВУ ПРЕПРИНТІВ НАН УКРАЇНИ

Засади і правила функціонування Архіву препринтів НАН України визначено в його регламенті (<https://arxiv.nas.gov.ua/public/Reglament.pdf>).

Оскільки Архів препринтів НАН України є відомчим, передбачається, що хоча б один зі співавторів працює в установі НАН України. Співробітники установ НАН України, які отримали за місцем роботи логін і пароль у домені nas.gov.ua (для доступу до електронної пошти чи системи формування запитів і документального оформлення науково-дослідних робіт²⁶), не потребують інших рекомендацій і не проходять реєстрації. Вони просто використовують ті самі реквізити для входу в особистий кабінет. Надання логіна і пароля співробітникам є необмеженим і безкоштовним. Його виконує уповноважена особа установи, де працює науковець. Як правило, це вчений секретар чи керівник відділу кадрів установи.

Замість модераторів у Архіві препринтів НАН України працюють куратори, які допомагають в оприлюдненні та перевіряють лише формальні ознаки подання відповідно до Регламенту, оприлюдненого на сайті Архіву препринтів:

– відповідність формату документа, наявність посилань на ліцензію відкритого доступу і Електронний ліцензійний договір про приєднання на сайті Архіву препринтів, назви роботи, авторів

---

²⁵ List of preprint repositories. *Wikipedia*. URL: https://en.wikipedia.org/wiki/List_of_preprint_repositories

²⁶ Khimich O. et al. A framework for the creation of distributed information technology to support the scholarly research and organizational activities of the NAS of Ukraine. *Sci. Innov.* 2018. Vol. 14, No. 1. P. 47–59. <https://doi.org/10.15407/scine14.01.047>

тощо (рекомендується використовувати запропонований на сайті шаблон препринта);

– електронний цифровий підпис препринта створено на порталі Держпослуг (<https://czo.gov.ua/>), Акредитованого центру сертифікації ключів Приватбанку (<https://acsk.privatbank.ua/main>) або сервісу Дія.Підпис (<https://diia.gov.ua/services/pidpisannya-dokumentiv>) згідно з інструкцією в шаблоні препринта, швидко та безкоштовно, що фіксує авторство, дату і час завершення тексту препринта;

– у разі кількох співавторів – електронну копію підписаного договору між співавторами та уповноваженим автором;

– повністю заповнені поля форми подання (метадані).

Куратор має право відкласти оприлюднення препринта до виправлення помилок або зовсім заборонити оприлюднення в разі відмови автора виконати формальні вимоги, чи у випадку явного порушення умов Електронного ліцензійного договору про приєднання. Архів препринтів НАН України взаємодіє з авторами через повідомлення в особистому кабінеті та через надсилання електронних листів.

Архів препринтів НАН України розроблений, як зазначено вище, на основі РКР/OPS з перекладом користувацького інтерфейсу українською. Англійська теж підтримується. Адаптацію програми виконано у такий спосіб, щоб забезпечити стійкість до оновлень версії платформи РКР/OPS.

Інтерфейс і логіка роботи Архіву препринтів НАН України радикально перероблені для безшовної інтеграції в Інфраструктуру відкритої науки НАН України, а саме:

– відсутня реєстрація авторів для входу в особистий кабінет з метою подавання препринтів;

– є можливість переходу в особистий кабінет Архіву препринтів з особистого кабінету Головного порталу відкритої науки НАН України (<https://openscience.nas.gov.ua>) без повторного введення реквізитів;

– працює автоматичне завантаження відомостей про авторів, співавторів і установи з центральної бази даних Інфраструктури відкритої науки;

– можливе автоматичне заповнення частини метаданих (анотації і ключові слова двома мовами) засобами штучного інтелекту з можливістю редагування;

– автоматичне призначення DOI тощо.

Архів препринтів НАН України інтегрований як джерело у Харвестер відкритих публікацій НАН України за стандартним протоколом передання метаданих OAI PMH і через Харвестер передає метадані в міжнародні репозитарії та пошукові системи. Діє бекап

препринтів у сховище суперкомп'ютерного комплексу СКІТ²⁷ для підвищення надійності їх збереження.

5.5. ІНТЕРФЕЙС КОРИСТУВАЧА АРХІВУ ПРЕПРИНТІВ НАН УКРАЇНИ

На сайті Архіву препринтів (рис. 5.1) можна без реєстрації шукати тексти препринтів, завантажувати і переглядати в режимі читання всі препринти, що містяться у системі.

Пошук препринтів на сайті здійснюється за назвами, ключовими словами, авторами, назвами установ авторів, анотаціями, діапазоном дат публікації (якщо вказаний) двома мовами: українською й англійською. Завдяки підтримці Архівом препринтів НАН України необхідного складу, формату і протоколу передачі метаданих, оприлюднені препринти через Харвестер відкритої науки НАН України стають доступними в міжнародних пошукових системах, а забезпечення оприлюднених препринтів DOI створює умови для зручного посилання на них з інших наукових робіт.

Детальну інформацію про використання Архіву препринтів у концентрованому вигляді можна знайти за командами меню «Для авторів» та «Інформація» (рис. 5.2).

Для подання препринтів, перегляду стану поданих і спілкування з уповноваженими особами (кураторами препринтів) треба заходити до особистого кабінету. Зайти у нього можна за непримітною командою «Вхід» у правому верхньому кутку. Користувач, який увійшов у особистий кабінет Головного порталу відкритої науки, не потребує входу і повторного введення реквізитів у разі переходу звідти за вбудованим посиланням.

Після входу на домашній сторінці з'являється розділ «Подання». За посиланням *Зробіть нове подання* на домашній сторінці (рис. 5.3, а), або за кнопкою *Нове подання* на сторінці списку всіх подань (рис. 5.3, б) стартує Майстер подання (рис. 5.4), щоб покроково ввести необхідні метадані та завантажити препринт.

У процесі проходження кроків Майстра подання препринта можна в будь-який час повертатись назад до попередніх кроків (крім початкової сторінки) та переходити вперед до вже заповнених кроків. Також можна на будь-якому кроці змінити мову подання та будь-коли зберегти незавершене подання, щоб повернутись до нього пізніше.

---

²⁷ Головинський А.Л., Сергієнко І.В., Тульчинський В.Г. та ін. Розвиток суперкомп'ютерів серії СКІТ, розроблених в Інституті кібернетики ім. В.М. Глушкова НАН України з 2002 по 2017 рр. *Кібернетика і системний аналіз*. 2017. № 4. С. 124–129. <https://doi.org/10.1007/s10559-017-9962-2>

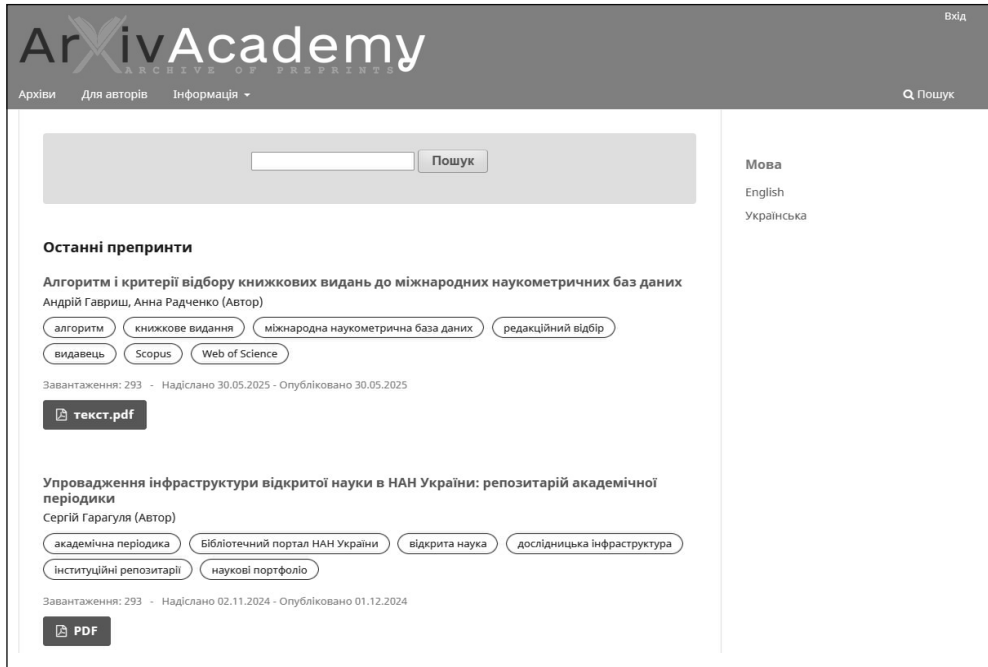

Рис. 5.1. Домашня сторінка Архіву препринтів НАН України

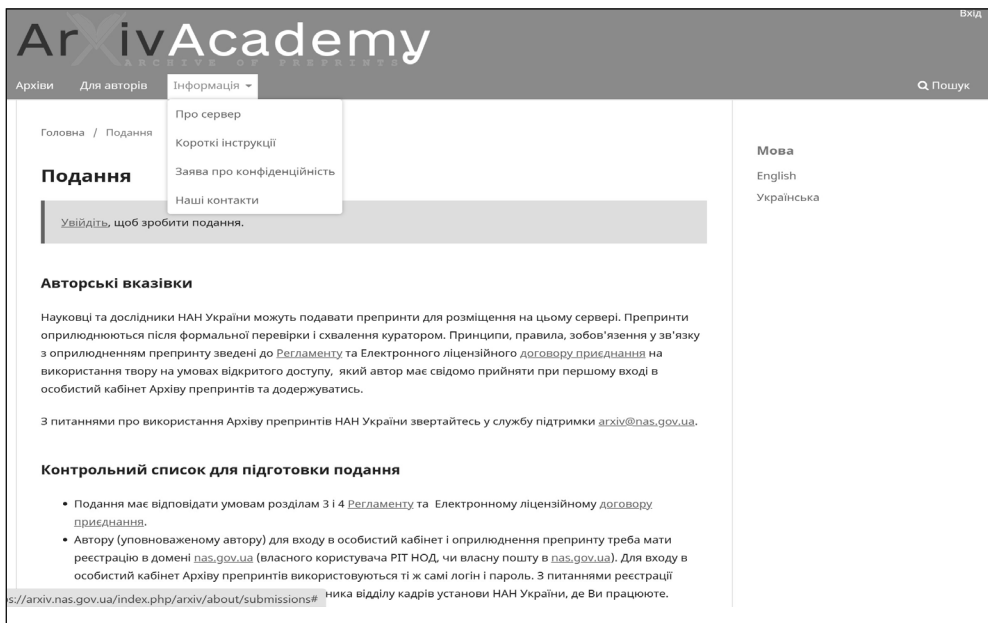
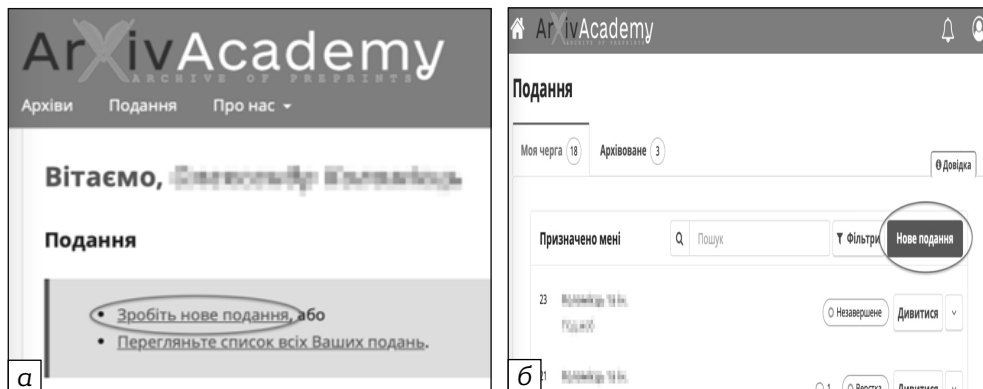

Рис. 5.2. Сторінка «Для авторів» Архіву препринтів НАН України

Рис. 5.3. Подання препринта: а – спосіб 1, б – спосіб 2

Усі введені дані при цьому зберігаються. Щоб запобігти втраті даних, система подеколи автоматично зберігає чернетку подання.

Усі сторінки Майстра подання мають спільну структуру (рис. 5.5). Вгорі, під заголовком сторінки, міститься посилання для зміни мови подання. А праворуч вгорі знаходиться кнопка *Зберегти на потім*, за допомогою якої можна зберегти чернетку подання, щоб повернутись до неї пізніше. Незавершені подання зібрані у загальному списку з поміткою *Незавершене*. На смузі з переліком кроків Майстра подання відмічено активний крок та позначені вже заповнені вкладки. Є кнопка інтерактивної довідки. У нижній частині вікна всіх вкладок Майстра містяться кнопки *Назад*, *Продовжити* та продубльовано кнопку *Зберегти на потім*.

Перед поданням препринта варто підготувати тексти, які треба буде ввести у форму на певному кроці Майстра подання, насамперед – назву препринта, анотацію і ключові слова двома мовами: українською і англійською. Хоча рецензування препринта не передбачено, куратор препринтів від установи може затримати оприлюднення до введення всієї необхідної інформації. Куратор також має право відмовити у оприлюдненні (якщо препринт, наприклад, містить секретну чи недостовірну інформацію, не відповідає тематиці установи тощо).

Для відображення списку поданих препринтів треба скористатись посиланням *Перегляньте список всіх Ваших подань* на домашній сторінці Архіву препринтів, або натиснути на ім'я користувача у верхній правій частині екрана (на мобільній версії сайту спершу натисніть на іконку меню ☰ у верхній лівій частині екрана), а потім пункт меню *Панель керування*.

Сторінка поданих препринтів містить вкладки *Моя черга* та *Архівоване*. У вкладці *Моя черга* містяться незавершені подання.

Зробити подання

Перш ніж почати

Дякуємо, що подаєте публікацію до Архіву. Вам буде запропоновано завантажити файли, визначити співавторів і надати таку інформацію, як назва та анотація.

Почавши, ви можете зберегти подання та повернутися до нього пізніше. Ви зможете переглянути та виправити будь-яку інформацію, перш ніж подавати.

Завантажте **шаблон подання** та **Договір між співавторами**. Заповніть та завантажте їх на сервер під час подання публікації.

- [Шаблон подання](#)
- [Договір між співавторами](#)

Також радимо ознайомитись з [Інструкцією автора одноособного препринта](#) та [Інструкцією уповноваженого автора колективного препринта \(з кількома співавторами\)](#).

Мова подання *

Виберіть основну мову подання.

Англійська

Українська

Заголовок *

Контрольний список подання *

- Подання має відповідати умовам розділам 3 і 4 Регламенту та Електронному ліцензійному [договору приєднання](#).

- Автору (уповноваженому автору) для входу в особистий кабінет і оприлюднення препринту треба мати реєстрацію в домені pas.gov.ua (власного користувача РІТ НОД, чи власну пошту в pas.gov.ua). Для входу в особистий кабінет Архіву препринтів використовуються ті ж самі логін і пароль. З питаннями реєстрації звертайтеся до вченого секретаря, чи керівника відділу кадрів установи НАН України, де Ви працюєте.
- Текст препринта має містити правильні посилання на конкретну ліцензію відкритого доступу та договір приєднання, назву, авторів, структуру і зміст наукової роботи. Рекомендується оформлювати препринт на основі [шаблону](#).
- Формат файлу препринту має бути PDF [підписаний кваліфікованим електронним підписом \(КЕП\)](#) на порталі [Центрального засвідчувального органу \(ЦЗО\)](#). Власний КЕП можна отримати на сайті свого банку, чи в Дії, чи в офісі центру сертифікації.
- В разі, якщо препринт має співавторів (більше ніж одного автора), їм треба укласти між собою [Договір між співавторами препринту та уповноваженим автором](#), на підставі якого уповноважений автор подає препринт у власному особистому кабінеті. У такому випадку подання має містити скан цього договору у PDF (підписувати КЕП його не треба).

Так, моє подання відповідає всім цим вимогам.

Угода на конфіденційність *

Так, я згоден, що мої дані збираються і зберігаються відповідно до [заяви про конфіденційність](#).

Почати подання

Рис. 5.4. Початок роботи з Майстром подання препринта

Щоб продовжити подання, натисніть кнопку *Дивитися* (рис. 5.3, б). У цій вкладці також можна відстежувати стан розгляду подання куратором препринтів. Якщо у куратора виникають запитання чи вимоги, він може розпочати обговорення. Автор теж може ініціювати спілкування з куратором, залишивши для нього коментар у спеціальному полі. Сповіднення надходять на електронну пошту, а також з'являються як нові повідомлення на панелі керування (і на іконці дзвоника праворуч вгорі). Після натискання на дзвоник відкривається діалогове вікно, в якому можна побачити список повідомлень і перейти безпосередньо до них. Також можна перейти до повідомлень з панелі керування, натиснувши кнопку *Дивитись* у вкладці *Моя черга* навпроти відповідного подання та перейшовши на вкладку *Обговорення*.

Поки подання не оприлюднене, у нього можна за потреби вносити зміни у відповідних вкладках панелі. Після оприлюднення пре-

Ar ivAcademy

Повернутися до сторінки Подання

198 / Тульчинський / Перше подання

Зробити подання: Подробиці Зберегти на потім

Подання мовою "Українська", [Змінити](#)

1 Подробиці — 2 Завантажити файли — 3 Автори — 4 Для редакторів — 5 Підтвердження

Довідка

Подробиці подання

Будь ласка, надайте наступні дані двома мовами: українською та англійською.

Основна мова Вашого подання зліва, інша мова -- справа.

Заголовок * **Англійська***

Ключові слова

Ключові слова це зазвичай фрази, які складаються від одного до трьох слів та використовуються для опису основних тем подання.

⚠ Важливо! Після введення з клавіатури кожного ключового слова (фрази) вибирайте його зі списку, що відкривається, або натискайте Enter, щоб його додати.

Рис. 5.5. Сторінка Майстра подання препринту

принта на сайті користувач отримує сповіщення на електронну пошту, а відповідне подання переміщується на панелі керування до вкладки *Архівоване* з поміткою *Опубліковано*.

Висновки. Архів препринтів є важливою складовою Інфраструктури відкритої науки НАН України, що створює умови для швидкого інформування наукової спільноти України та світу про останні результати досліджень співробітників НАН України, захисту авторських прав та наукового пріоритету.

Концепція відкритої науки передбачає відкритий доступ до дослідницьких даних і вимагає включати посилання на оприлюднені дані у рукописи друкованих наукових робіт. Це створює потребу в одночасному оприлюдненні препринта для встановлення і захисту наукового пріоритету й закріплення авторських прав на ідеї, що можуть безпосередньо витікати з оприлюднених даних.

Архів препринтів НАН України встановлено на віртуальні сервери Президії НАН України. Його апаратну основу обслуговують і захищають співробітники Інституту програмних систем НАН України, а програмну — адміністратори з Інституту кібернетики ім. В.М. Глушкова НАН України. Надійне збереження інформації

забезпечує регулярний бекап препринтів і баз даних у сховище даних суперкомп'ютерного комплексу СКІТ в Інституті кібернетики ім. В.М. Глушкова НАН України.

Завдяки Архіву препринтів співробітники НАН України мають можливість оприлюднювати препринти національною мовою за допомогою україномовного інтерфейсу користувача. Право на оприлюднення препринтів надається керівництвом установи НАН України на постійній основі без обмежень. Архів препринтів не вимагає рекомендацій від третіх осіб чи відповідності додатковим вимогам, не виконує рецензування тексту препринта. Оприлюднені препринти отримують DOI, і завдяки автоматичному передаванню їх метаданих у міжнародні пошукові системи швидко стають доступними для читання, друку, розповсюдження і цитування українськими та іноземними вченими.